

Stanovisko k působení finančních poradců na školách

Reakce Asociace finančních poradců České republiky na upozornění České národní banky k vzdělávacím aktivitám některých finančních poradců na školách

3. ZÁŘÍ 2026

Asociace finančních poradců České republiky (AFP ČR) se v zásadě **ztotožňuje s upozorněním České národní banky** k vzdělávacím aktivitám některých finančních poradců na školách, které ČNB připomněla 2. září 2026.

Považujeme za nepřijatelné, aby se výuka finanční gramotnosti využívala k propagaci vlastních služeb, ke sběru kontaktů na žáky nebo k náboru spolupracovníků. **Od takového jednání se distancujeme** bez ohledu na to, kdo se ho dopouští.

Současně upozorňujeme na příčiny, o kterých se v této debatě nemluví a navrhuje nejen samotná řešení, ale vytváříme i doporučení pro školy, které by se jim měly řídit, aby minimalizovaly pravděpodobnost výše uvedených situací.

01 Podnět ČNB bereme vážně, pravidla však formulujeme sami

Česká národní banka ve svém upozornění popsala praktiky, které eviduje a které se k ní pravděpodobně formou zpětné vazby dostávají. Vznikají na školách situace, kdy přednášející propaguje konkrétní produkty, značky nebo řešení, která sám nabízí nebo zprostředkovává. Vyzývá žáky ke kontaktu po skončení výuky nebo sbírá jejich kontaktní údaje prostřednictvím anket a soutěží. V některých případech také doporučuje jim kariéru ve finančním poradenství s příslibem snadného výdělku.

Podobnou formu propagace, získávání kontaktů či náboru považujeme v prostředí škol za nepřijatelnou, a to jak z hlediska profesní etiky, tak odpovědnosti, kterou lektor vůči žákům a studentům má. Vzdělávací instituce by měla být prostředím, v němž je odborník vnímán především jako zdroj nezávislých informací, nikoli jako obchodník či náborář. Mladí lidé navíc často ještě nemají dostatek zkušeností a znalostí, aby dokázali spolehlivě rozlišit odborné vzdělávání od propagace konkrétního produktu, služby či obchodní příležitosti a upřímně nás to za AFP mrzí, protože to pozici finančních poradců dostává do negativního světla.

Pravidla, která níže předkládáme, **neodvozujeme z autority regulátora**. Formulujeme si je sami, protože je považujeme za správná, a vymáháme je i tam, kam dohled ČNB nedosahuje. ČNB sama upozorňuje, že jednání může být nevhodné či neetické, aniž by bylo v rozporu se zákonem. A právě řešit tento prostor je úkolem profesní asociace.

Zároveň patří k poctivé debatě říct, o jak rozsáhlý jev jde. Podle vyjádření ČNB pro Seznam Zprávy zaznamenává regulátor ročně nejvýše jednotky případů souvisejících s finančním vzděláváním. **Jde o excesy jednotlivců, nikoli o praxi oboru**. Odpovědnost proto mají nést konkrétní poradci, nikoli profese jako celek.

02 Proč do škol chodíme

Naše profese stojí na znalostech, které se budují roky a za které klienti platí. Vedle znalostí jsou ale neméně důležité i zkušenosti a to je to hlavní, co chodíme předávat. Znalosti získají studenti i z učebnic. Zkušenosti ne.

Vidíme, jaké mají finanční rozhodnutí praktické dopady, a víme, že o výsledku málokdy rozhodne jen nějaký výpočet. Chodíme do škol dobrovolně, každý za sebe. Někdo za honorář, někdo bez něj; nikdo z nás tam ale nechodí pro klienty ani pro spolupracovníky. Investujeme čas do přípravy, cesty a samotné přednášky. Diskutujeme se studenty a snažíme se jim ukázat, jak je svět financí široký, krásný, ale i nebezpečný. Máme v AFP členy, kteří chodí do škol pravidelně. Rádi. Baví je to. A často o tom ani nikde nemluví nebo to nikde veřejně nesdílí.

Pokud někdo z našich členů do škol chodí, dělá to proto, že to považuje za správné, považuje to za jistou „službu veřejnosti“ a chce sdílet to, co za svou kariéru načerpal.

03 Proč se to děje: zadarmo má svou cenu

Za většinou případů, na které ČNB upozorňuje, stojí jednoduchá ekonomika. Škola na externího lektora zpravidla nemá rozpočet a hledá někoho, kdo přijde zdarma. Přijít zdarma si ale dlouhodobě může dovolit jen ten, kdo si přednášku zaplatí jinak: kontakty na studenty, nábořem nebo obchodní příležitostí, která z vystoupení vyplyne. Obvykle z toho očekává nějaký prospěch.

Malou skupinou jsou nadšenci, kteří to dělají z přesvědčení. Ti to vydrží dva, tři roky, a pak chodí již spíše sporadicky, protože přednášky nejsou zanedbatelná časová investice. **Nulová cena je tedy jedna z příčin, která do tříd propouští právě ty lektory, před nimiž ČNB varuje.**

Za AFP ČR proto říkáme jasně: **odborná přednáška je odborná práce a má být zaplacená.** Když škola za lektora platí, ví, co si kupuje a může kvalitu vymáhat. Není to samozřejmě automatická záruka kvality, ale vliv to na ni má. Škola, která na finanční vzdělávání peníze chce, je zpravidla umí najít, ať už u zřizovatele, v projektových výzvách, u nadací nebo u místního zaměstnavatele. Máme členy, kteří přednáší za peníze, byť ve snížených sazbách, aby pokryli náklady.

Bezplatné vystoupení tím nezpochybňujeme. Řada našich členů přednáší dobrovolně a bez honoráře a je to legitimní. Legitimní je ale i honorář sjednaný předem. Ani jedna z těchto variant sama o sobě nevypovídá o kvalitě ani o etice přednášky. Rozhoduje, zda škola ví, kdo a proč za lektora platí a kdo vůbec daný lektor je.

Stejně tak tento přístup razíme i v poradenství, kdy poradenství “zadarmo” vede k prodeji produktů a středu zájmu. Pokud tedy chce klient vyšší míru jistoty správné rady a objektivity, měl by být i ochoten a schopen si za takovou radu přímo zaplatit.

Jako podnět k diskuzi pro MŠMT a další příslušné subjekty je vytvoření rozpočtu pro podporu externího vzdělávání na školách, ze kterého by byly financovány odborné přednášky prověřených odborníků, a to ne jen na finanční témata, ale na jakákoliv jiná relevantní témata pro učitele a jejich výuku.

04 Věk a vyspělost studentů

Stejná pravidla nelze mechanicky použít na dvanáctiletého žáka a na devatenáctiletého studenta. Zákaz propagace, sběru kontaktů a náboru platí bez výjimky ve všech případech. Odstupňovat lze obsah přednášky a to, co se smí dít po jejím skončení.

SKUPINA	OBSAH PŘEDNÁŠKY	PO PŘEDNÁŠCE
Mladší žáci (ZŠ)	Hodnota peněz, rozpočet, spoření, rozpoznání podvodu a manipulace. Vysoká míra pedagogického vedení.	Žádné kontakty. Veškerá další komunikace výhradně přes školu.
Mladší studenti SŠ	Širší záběr: úvěry, pojištění, investice, srovnání typů řešení, podnikání. Celková témata jsou pojatá více prakticky a do větší hloubky.	Nesbíráme kontakty a nikoho neoslovujeme. Kontakt na sebe můžeme po dohodě se školou nechat k dispozici.
Starší studenti SŠ či studenti VŠ	Plný odborný rozsah, řešení konkrétních případovek, včetně názvů subjektů či produktů.	Případný zájem o stáž či pracovní příležitost musí vždy vzejít ze strany zletilého studenta. Kontakt na nás může být po dohodě se školou k dispozici, případně může komunikace proběhnout prostřednictvím školy.

Jde o to, **co má posluchač šanci posoudit.** U starších studentů navíc považujeme za přínos, pokud jim setkání s odborníkem z praxe otevře příležitost - stáž, brigádu nebo první práci v oboru. Podmínkou je, že iniciativa vzejde od studenta, nikoli od nás, a že se tak nestane v okamžiku, kdy stojíme před třídou. Do škol chodí a měli by chodit lidé, kteří mohou starším

studentům dát velmi zajímavé příležitosti: v bankách, v investičních společnostech a v dalších subjektech na dané trhu. Jedna přednáška může studentům udělat v kariéře velký rozdíl.

05 Od čeho se distancujeme

Jako profesní organizace se distancujeme od jakéhokoli působení finančních poradců, zprostředkovatelů a jejich společností ve školských zařízeních, jehož skutečným účelem je získávání klientů nebo nábor spolupracovníků. Konkrétně odmítáme:

- propagaci vlastní společnosti, značky, produktů nebo řešení na půdě školských zařízení;
- sběr kontaktních údajů žáků, ať už přímo, nebo skrytě prostřednictvím soutěží, anket, QR kódů, registrací do aplikací či výzev ke sledování na sociálních sítích;
- vyzývání žáků nebo jejich rodinných příslušníků ke kontaktu mimo školu za účelem nabídky finančních služeb;
- aktivní nabízení kariéry, brigády či spolupráce ve finančním poradenství v průběhu výuky nebo bezprostředně po ní a prezentaci této profese jako snadné cesty k rychlému výdělku;
- vytváření dojmu, že působení přednášejícího ve škole schválil, certifikoval nebo doporučil orgán dohledu.

Členy AFP ČR jsou poradci s prokazatelnou nejméně pětiletou praxí (výjimečně tříletou), pro něž je poradenství hlavní činností; průměrná praxe našich členů přesahuje patnáct let. **Jejich obchodní model nestojí na budování MLM struktur** a z určité míry ani na zprostředkování produktů. Nemají proto důvod hledat ve školních třídách klienty ani spolupracovníky a podle pravidel asociace tak činit nesmějí. Studenti v lavicích jsou mimo jakoukoliv byznysovou cílovou skupinu a mimo jakýkoliv byznysový zájem našich členů.

Asociace má pro tyto účely zřízenou kárnou komisi, která se řídí etickým kodexem a disciplinárním řádem a v případě zjištění, že některý z členů podobnou činnost, na kterou ČNB upozorňuje, vykonává, ihned by s ním bylo zahájeno řízení, skutečnosti by byly posouzeny v případě prokázání by dle vážnosti a rozsahu byly vyvozeny patřičné důsledky (např. i vyloučení z asociace).

06 Pravidla, jimiž se řídí členové AFP ČR

Následující zásady předkládáme jako závazný standard působení členů AFP ČR ve školských zařízeních. Nabízíme je zároveň jako **otevřený vzor k převzetí** komukoli na trhu, kdo do škol chodí přednášet.

OSM ZÁSAD PŮSOBNÍ VE ŠKOLSKÝCH ZAŘÍZENÍCH

01 Účelem je výuka

Do školy vstupujeme výhradně za účelem vzdělávání. Přednáška není obchodní schůzkou, náborovou akcí ani nástrojem budování osobní značky.

02 Plná identifikace, nulová propagace

Na úvod řekneme, kdo jsme, jakou máme kvalifikaci a pro koho pracujeme, aby posluchači věděli, z jaké pozice mluvíme. To je identifikace, nikoli reklama. Nepropagujeme ale vlastní společnost, značku, produkty ani služby, které nabízíme nebo zprostředkováváme.

03 Žádné kontakty na žáky

Nesbíráme kontaktní údaje žáků a nezískáváme je ani nepřímo. Nevyzýváme je ke kontaktu ani nikoho z nich neoslovujeme sami. Vlastní kontakt na sebe můžeme po dohodě se školou na závěr nechat k dispozici pro toho, koho téma zajímá. Údaje tak putují jedním směrem, od nás k posluchačům, nikdy naopak. U žáků základních škol to neděláme a veškerou komunikaci vedeme přes školu. Pokud nás žák osloví s dotazy přímo kdykoliv po přednášce, dodržujeme ostatní body těchto zásad.

04 Žádný nábor

Žákům ani jejich rodinným příslušníkům nenabízíme spolupráci, brigádu ani kariéru v oboru a nepředstavujeme naši profesi jako snadnou cestu k rychlému výdělku.

05 Pouze v mezích vlastní kvalifikace

Mluvíme jen o tématech, k nimž máme prokazatelnou odbornost. Přesahuje-li dotaz naši kvalifikaci, řekneme to.

06 Transparentnost vůči škole

Škole předem sdělíme, kdo jsme, pro koho pracujeme a jaký je motiv přednášky. Osnovu i prezentaci předkládáme předem k odsouhlasení. Vítáme přítomnost pedagoga po celou dobu výuky.

07 Žádné odvozování legitimacy od regulátora

Nenaznačujeme, že naše působení ve škole schválila, certifikovala nebo doporučila Česká národní banka či jiný orgán dohledu. Žádná taková osvědčení neexistují.

08 Transparentní odměna

Škole předem sdělíme, zda je vystoupení honorované, bezplatné, nebo hrazené třetí stranou. Honorář za odbornou práci považujeme za normální a legitimní. Žádnou z těchto variant nepovažujeme automaticky za etičtější než ostatní.

Porušení těchto zásad je porušením Etického kodexu AFP ČR se všemi důsledky, které z něj plynou, včetně možnosti vyloučení člena z asociace. Podněty přijímáme na adrese stiznosti@afpcr.cz.

07 Co pro finanční vzdělávání dlouhodobě děláme

AFP ČR i její členové se ve finančním vzdělávání angažují dlouhodobě, systematicky a bez obchodního podtextu:

- spolupracovali jsme s **INEV (Institut ekonomického vzdělávání)** na vzdělávání samotných pedagogů, kdy jednotlivé pracovní skupiny sestavené ze členů AFP připravovaly osnovy kurzů, jejich obsah a pak samotné kurzy i přímo vedly;
- navazujeme na standardy a metodiku **EFPA**, jejíž certifikace EFA a EFP drží významná část našich členů, příp. i v rámci EFPA naši členové na školách a různých akcích přednáší;

- jednotliví členové se zapojují (ať už přes AFP či ryze za sebe) do projektů třetích stran, například **Den pro školu** či **Nekrachni**, kde vystupujeme čistě jako odborníci a neutrálně;
- naši členové přednášejí na základních a středních školách v místech svého bydliště, na školách, kde sami studovali, nebo kam byli pozváni, a to ve svém volném čase, ať už za honorář, nebo bez něj.

08 Doporučení školám: co si ověřit před pozváním přednášejícího

Ředitelům a pedagogům nabízíme jednoduchý filtr. Většinu problematických vystoupení lze rozpoznat dříve, než přednášející vstoupí do třídy:

- **Zeptejte se, kdo lektora platí.** Odpověď má být honorář od školy, úhrada od třetí strany, nebo čas věnovaný dobrovolně - vždy jasně pojmenovaná. Důvodem k opatrnosti je vyhýbavá odpověď či bagatelizování tohoto dotazu.
- **Máte-li na lektora rozpočet, použijte ho.** Placený lektor je pro školu kontrolovatelnější než ten, kdo si vystoupení zaplatí jinak.
- **Vyžádejte si osnovu a prezentaci předem** a ponechte si právo je odsouhlasit či upravit.
- **Vylučte předem sběr kontaktů** v jakékoli podobě, včetně soutěží, anket, QR kódů a registrací.
- **Ověřte si reference** z předchozích působišť a případnou registraci přednášejícího v seznamech regulovaných subjektů ČNB.
- **Proveďte si, jak daný člověk vystupuje na sociálních sítích.** Forma a obsah jeho tvorby vám často řeknou více než tisíc slov.
- **Pokud si daným člověkem nejste jistí, proberte to ještě s někým.** Kolega, někdo jiný z oboru, i třeba kamarád – více pohledů vám může pomoci rozpoznat, co sami nevidíte.
- **Nepřijímejte certifikát ČNB jako doklad.** Česká národní banka žádná taková osvědčení nevydává.
- **Zajistěte přítomnost pedagoga** po celou dobu výuky a průběžnou kontrolu obsahu.

09 Naše nabídka a výzva

Školám nabízíme bezplatnou konzultaci při výběru externího přednášejícího i při přípravě témat či samotného obsahu prezentace.

České národní bance, Ministerstvu školství, mládeže a tělovýchovy a Národnímu pedagogickému institutu ČR nabízíme součinnost při formulaci doporučeného standardu pro působení odborníků z finanční praxe ve školách. Součinnost nabízíme i národním ambasadům finanční gramotnosti při přípravě manuálu pro školy, na němž podle svých slov pracují.

Ostatní profesní asociace, poradenské a distribuční společnosti vyzýváme, aby přijaly obdobná pravidla, veřejně se k nim přihlásily a vymáhaly je u svých spolupracovníků. Naše zásady k tomu nabízíme volně k převzetí. Za výrazně užitečnější než jednostranné stanovisko bychom považovali společné prohlášení celého oboru.

Jednání jednotlivců poškozuje důvěryhodnost celé profese. Považujeme za úkol oboru, aby si v této věci nastavil pravidla sám a sám je důsledně vymáhal. V těchto záležitostech není prostor pro toleranci. Stejně tak ale odmítáme plošné obviňování celé profese na základě jednotek zaznamenaných případů ročně.

Samuel Pšeja

prezident Asociace finančních poradců České republiky

Na přípravě stanoviska se podíleli i další členové Asociace finančních poradců České republiky, např. Vladimír Kos, Petra Edelmannová, Tomáš Novotný, Jakub Kratochvíla, Jan Steininger, Michal Kupa a další.

KONTAKT PRO MÉDIA Samuel Pšeja, prezident AFP ČR · info@afpcr.cz · 606 210 012 · www.afpcr.cz